

สาเหตุของโรคคอบวม (เฮโมฯ) ในกระบือ

- โรคคอบวม สาเหตุเกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย *Pasteurella multocida* สัตว์จะแสดงอาการป่วยอย่างรวดเร็ว และติดต่อกันภายในฝูง ดังนี้
- หายใจลำบาก หายใจตื่นและเร็ว พบฟองออกมาทางช่องจมูกและปาก
 - พบน้ำลาย น้ำตาและน้ำมูกไหลมาก อาจพบอาการท้องเสียร่วมด้วย
 - เยื่อเมือกพบสีม่วงคล้ำ และพบไข้สูง 41-42 องศาเซลเซียส
 - บริเวณหัวและคอของสัตว์มีการบวม น้ำบริเวณใต้หนัง บางครั้งอาจจะพบขาหน้าบวมด้วย
 - อัตราการป่วยและตายสูง เป็นโรคติดต่อที่แสดงอาการรุนแรงในกระบือ

ตำแหน่งและปริมาณ การฉีดวัคซีนเฮโมฯ

วิธีใช้:
 ตัวละ 1 มล.
 ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ
 ด้วยเข็มเบอร์ 18
 ยาว 1.5 นิ้ว

วัคซีนป้องกัน โรคคอบวมในกระบือ

วัคซีนเชื้อตาย ชนิดสูบน้ำมัน ผลิตจากเชื้อแบคทีเรีย *Pasteurella multocida* Serotype B:2, 5 สเตรนท้องถิ่น

- วิธีการใช้:**
- ใช้ฉีดในกระบือ อายุมากกว่า 4 เดือนขึ้นไป (หย่านม) และฉีดซ้ำปีละครั้ง
- ความคุ้มโรค:**
- กระบือจะมีความคุ้มโรคหลังจากฉีดวัคซีน 3 สัปดาห์ และอยู่ได้นาน 15 เดือน

ข้อปฏิบัติขณะฉีดวัคซีนเฮโมฯ

- ต้องเขย่าขวดก่อนใช้ทุกครั้ง
- ควรเปลี่ยนเข็มทุกครั้ง เมื่อฉีดสัตว์ตัวต่อไป
- ทำความสะอาดบริเวณที่ฉีดด้วยสำลีแอลกอฮอล์
- บริเวณที่ฉีดอาจบวมเล็กน้อย จะยุบลงภายใน 2 สัปดาห์
- หลังฉีดควรให้สัตว์ได้พัก เพื่อสังเกตอาการประมาณ 30 นาที-1 ชั่วโมง

ห้ามแช่แข็ง หรือเก็บวัคซีนในช่องแช่แข็ง ให้เก็บวัคซีนที่อุณหภูมิ 2-8 องศาเซลเซียส

การแพ้วัคซีนในสัตว์และการรักษา

- อาการแพ้วัคซีน พบได้น้อยมาก (พบเฉพาะสัตว์บางตัว)
- พบไข้สูง ซึม ขอบตาบวม น้ำลายไหลยืด เกิดผื่นลมพิษ บริเวณผิวหนัง อวัยวะเพศ และเต้านม
 - อาการทางระบบหายใจ หอบ หายใจเสียงดัง หลังโก่ง หายใจด้วยกล้ามเนื้อท้อง จนถึงล้มตัวนอน
 - มักแสดงอาการภายหลังการฉีดวัคซีนแล้ว 15-30 นาที

การรักษาภาวะแพ้วัคซีน

1. Adrenaline 0.1% (อะดรีนาลีน) ขนาด 1 มล. ต่อ 50 กก. ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ หรือใต้ผิวหนัง
2. Antihistamine เช่น Chlorpheniramine (คลอเฟนิรามีน) 10 mg/ml ขนาด 1 มล. ต่อ 50 กก. ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ

การใช้วัคซีนป้องกัน โรคคอบวม (เฮโมรายิกเซพติซีเมีย)

Haemorrhagic Septicaemia Vaccine in Buffalo

การจัดการเข็ม และขวดวัคซีน ที่ใช้แล้ว (ขยะติดเชื้อ)

ให้ทิ้งเข็มที่ใช้แล้วผ่านกล่องทิ้งเข็มและนำกระบอกฉีดยามากำจัดด้วยวิธีเผาทำลาย หรือขุดหลุมฝังกลบ

สำนักเทคโนโลยีชีวภัณฑ์สัตว์ กรมปศุสัตว์
 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 โทร. 0-4431-1476
 E-mail : biologic@dld.go.th
 Website : biologic.dld.go.th

ข้อแนะนำการใช้วัคซีนป้องกันโรคสำหรับกระบือ

โปรแกรมวัคซีนสำหรับกระบือ

ถ่ายพยาธิและเสริม
แร่ธาตุ-วิตามิน

วัคซีนป้องกันโรคคอบวม (เฮโมฯ)
และวัคซีนป้องกันโรค
ปากและเท้าเปื่อย (เข็มที่ 1)

วัคซีนป้องกันโรค
ปากและเท้าเปื่อย (เข็มที่ 2)

อายุกระบือ

อายุ 3 เดือน

อายุ 4 เดือน

อายุ 5 เดือน

อายุ 6 เดือน

ควรฉีดวัคซีน
ป้องกันโรค ก่อนการ
เกิดภาวะการระบาด
เช่น ช่วงต้นฤดูฝน
หรือก่อนการ
เคลื่อนย้ายสัตว์

ชนิดวัคซีนสำหรับการป้องกัน
โรคในกระบือ

- วัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) : ฉีดเข้าใต้ผิวหนังทุก ๆ 6 เดือน
- วัคซีนโรคคอบวม (เฮโมฯ) : ฉีดเข้ากล้ามเนื้อลึกทุก ๆ 1 ปี

โรคคอบวม (เฮโมรายิกเซพติซีเมีย)

สามารถป้องกันได้โดยการใช้ "วัคซีน" อย่างสม่ำเสมอ โดยวัคซีนให้ความคุ้มโรคสูง และนานกว่า 1 ปี การฉีดวัคซีนต้องทำให้ครอบคลุมจำนวนกระบือ "ทุกตัว" ในฝูง ที่มีอายุมากกว่า 4 เดือน (หลังหย่านม)

3 มาตรการหลัก เพื่อทำให้การป้องกันโรคเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1. กำจัดเชื้อและป้องกันไม่ให้เชื้อเข้าในฟาร์ม โดยใช้ปูนน้ำยาฆ่าเชื้อ/พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ ทั้งไว้อย่างน้อย 10 นาที และโรยปูนขาวชนิดแคลเซียมออกไซด์ (calcium oxide) หรือปูนร้อน หน้าฟาร์ม บริเวณทางเข้า-ออก อย่างสม่ำเสมอ และงดนำเข้า "สัตว์ตัวใหม่" เข้าฟาร์ม โดยไม่ทราบประวัติ และไม่มีการกักกันโรค
2. จัดการ "สุขภาพสัตว์ให้แข็งแรง" ให้อาหารหยาดอย่างเพียงพอ และสัตว์ต้องได้รับการถ่ายพยาธิภายใน-ภายนอก เสริมวิตามิน และแร่ธาตุ เพื่อที่จะสามารถกระตุ้นการ "สร้างระดับภูมิคุ้มกัน" ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมสัตว์ "ทุกตัว" ในฟาร์ม ตามโปรแกรมและวงรอบการฉีดวัคซีนอย่างสม่ำเสมอ

วัคซีน

สุขภาพ
สัตว์

เชื้อโรค